

Läkares plikt anmäla olämpliga förare föreslås skärpas

Läkares anmälningsplikt avseende patienter som är medicinskt olämpliga för körkort föreslås skärpas, enligt en statlig utredning. Rekvisitet för anmälan skärps från att patienten är »uppenbart olämplig« till »olämplig«. Bedömningen ska journalföras.

Läkares anmälningsplikt avseende patienter som uppfattas som olämpliga bilförare föreslås skärpas, enligt körkortsutredningen som i mitten av januari överlämnade betänkandet »En reformerad körkortslagstiftning – Genomförandet av tredje körkortsdirektivet« (SOU 2008:130) till regeringen och infrastrukturminister Åsa Torstensson.

Utredningen har på regeringens uppdrag sett över körkortsförfattningarna och hur EG-regler ska genomföras i svensk rätt.

I detta arbete har ingått att se över läkares skyldighet att till länsstyrelsen anmäla medicinskt olämpliga förare av »körkortspliktigt fordon«. Bakgrunden är bland annat Vägverkets uppfattning att läkare i alltför liten utsträckning anmäler patienter som av medicinska skäl inte bör köra bil.

– Syftet är inte att få läkare till att bli en angivarkår, utan att få upp kunskapen om vilka risker som finns, säger den särskilde utredaren, chefsrådmannen Björn Hansson, och påpekar att frågan inte är ny, utan finns med sedan 1940-talet.

Redan i 1945 års trafiksäkerhetskommittés betänkande föreslogs att läkare till körkortsmyndigheten skulle anmäla vissa sjukdomar och sjukdomstillstånd som kunde utgöra »synnerlig fara för trafiksäkerheten«. Läkarförbundet avstyrkte förslaget varefter en frivillig anmälan infördes.

– Men man kan inte bara

De nya körkortsbestämmelserna föreslås träda i kraft i mitten av januari 2013.

Foto: Gaetan Bally/Scanpix

vara hygglig och låta bli att anmäla, för det innebär i sin tur att andra människors liv och hälsa riskeras, fortsätter Björn Hansson.

Enligt förslaget åläggs läkare att anmäla dels patienter som av medicinska skäl är olämpliga att ha körkort, dels patienter som sannolikt är olämpliga och som motsätter sig en vidare utredning. Förslaget innebär att det juridiska rekvisitet för att anmäla en patient ändras från nuvarande »uppenbart olämplig« till »olämplig«.

– Det är upp till regeringen om man vill ta hela utredningen eller plocka ut delar separat, säger Björn Hansson och uppger att europeisk praxis för läkares ansvar varierar.

– En del länder lägger ett större ansvar på den enskilde medborgaren, som Storbritannien, medan läkarna i Portugal, Norge, Danmark och Finland har anmälningsplikt.

Utredningen föreslår dock inga sanktioner mot läkare som försummar sin anmälningsplikt. Hellre morötter och information om hur många olämpliga förare det finns, anser Björn Hansson.

Läkarförbundet har motsatt sig förslaget att utebliven journalföring av muntliga körförbud och underlåten anmälan till länsstyrelsen ska

kunna leda till en prövning i HSN. I stället ska de trafikmedicinska aspekterna tas upp i grundutbildning och vidareutbildning av läkare. Björn Hansson anser dock att det är rimligt att såväl anmälningar som muntliga körförbud antecknas i patientjournaler och att detta förfarande regleras. Utredningen avstår dock från att lämna något förslagsförslag i denna del.

– Sanktioner är fel väg att gå. Vi lägger oss heller inte i hur journalföringsreglerna utformas. Men vi anser att det är rimligt att de finns, eftersom det är viktigt att vi får bort olämpliga människor från trafiken, säger Björn Hansson.

Möjligheten för läkaren att inte anmäla en patient »om det finns anledning att anta att denne kommer att följa läkarens tillsägelse att avstå från att köra körkortspliktigt fordon«, föreslås enligt utredningen att finnas kvar. Motsvarande gäller när det är utslutet att patienten kommer att kunna köra körkortspliktigt fordon.

Lagförslaget går nu ut på remiss. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft i mitten av januari 2013, då det så kallade tredje körkortsdirektivet ska börja tillämpas.

Marie Närlid

marie.narlid@lakartidningen.se

Antalet läkare ökar – men även efterfrågan

Aldrig har det funnit så många läkare i Sverige som i dag. Trots det överstiger efterfrågan utbudet, i synnerhet för specialister.

Socialstyrelsens årliga analys av arbetsmarknaden för vårdens och tandvårdens olika personalkategorier visar att alla legitimerade yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården fortsätter att öka i antal. Mest av alla ökar läkarna. Mellan åren 1995 och 2006 ökade antalet läkare i relation till folkmängden med 24 procent (specialister 22 procent). Tillgången på barnmorskor och sjuksköterskor ökade under samma tid med drygt tio procent.

Tillgången på läkare varierar dock mycket över landet. I Stockholm finns nästan en tredjedel fler läkare per invånare än i den sydöstra regionen.

För AT-läkarnas del bedömer landstingen (oktober 2008) att tillgång och efterfrågan är i balans. På ST- och specialistsidan råder däremot läkarbrist, trots den ökade tillgången. Störst problem att hitta specialistutbildad personal finns enligt landstingen inom psykiatri, allmänmedicin och radiologi.

Rapporten visar att det även finns ett underskott av barnmorskor, medan arbetsmarknaden för sjuksköterskor är i balans. Specialistutbildade sjuksköterskor, i synnerhet inom operation, psykiatri, intensivvård och anestesi, kan dock vara svåra att få tag på.

Då hälso- och sjukvården inte är en särskilt konjunkturkänslig bransch bedömer Socialstyrelsen att den ekonomiska nedgången kommer att ha en relativt liten inverkan på arbetsmarknaden för hälso- och sjukvårdens personalgrupper.

Michael Lövtrup

Ny studentredaktör i Läkartidningen

Anne Lindén är ny studentredaktör på Läkartidningen. Hon är 26 år gammal och läser för närvarande termin 5 vid

Anne Lindén

Karolinska institutets läkarprogram. Tidigare har hon arbetat som ledarskribent vid ett antal tidningar, däribland Göteborgs-Posten och Dagens Nyheter. ■